

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 lipca 2022 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu IV Wydział Karny–Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący: Sędzia Hanna Bartkowiak

Protokolant: staż. Angelika Kubiaczyk

po rozpoznaniu w dniu 21 lipca 2022 r.

sprawy **M. K.**

obwinionej z art. 86 § 1 kw i art. 141 kw

na skutek apelacji wniesionej przez obwinioną

od wyroku zaocznego Sądu Rejonowego w Środzie Wielkopolskiej

z dnia 12 stycznia 2021 r., sygn. akt II W 110/20

uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje Sądowi Rejonowemu w Środzie Wielkopolskiej do ponownego rozpoznania.

Hanna Bartkowiak

UZASADNIENIE

M. K. została obwiniona o to, że:

I. w dniu 29 stycznia 2020 r. ok. godz. 17:35 w Ś. na terenie szpitala przy ul. (...), kierując pojazdem marki H. (...) o nr rej. (...) potrąciła pieszego, tj. wykroczenie z art. 86 § 1 kw,

II. w tym samym czasie, miejscu i okolicznościach używała słów nieprzyzwoitych w miejscu publicznym, tj. wykroczenie z art. 141 kw.

Sąd Rejonowy w Środzie Wielkopolskiej, wyrokiem nakazowym z dnia 8 kwietnia 2020 r. wydanym w sprawie o sygn. akt II W 110/20 uznał obwinioną za winną zarzucanych wykroczeń i na podstawie art. 86 § 1 kw w zw. z art. 9 § 2 kw, wymierzył jej karę grzywny w wysokości 500 zł. Nadto Sąd obciążył obwinioną kosztami postępowania (k. 24).

Od powyższego wyroku obwiniona wniosła skutecznie sprzeciw (k. 27-27v), co skutkowało skierowaniem sprawy do rozpoznania na zasadach ogólnych.

Po przeprowadzeniu rozprawy w trybie zaocznym Sąd Rejonowy w Środzie Wielkopolskiej, wyrokiem z dnia 12 stycznia 2021 r. wydanym w sprawie o sygn. akt II W 110/20 uznał obwinioną M. K. za winną zarzucanych jej czynów z tym tylko, iż odnośnie czynu opisanego wyżej w punkcie I ustalił dodatkowo, że obwiniona potrąciła pieszego P. K. uderzając go samochodem w lewe udo i biodro, tj. wykroczeń z art. 86 § 1 kw i art. 141 kw i za wykroczenia te na podstawie art. 9 § 2 kw w zw. z art. 86 § 1 kw wymierzył jej karę grzywny w wysokości 500 zł. Nadto Sąd obciążył obwinioną kosztami postępowania (k. 47-47v).

Apelację od powyższego wyroku złożyła obwiniona zaskarżając powyższy wyrok w całości. Skarżąca nie podniosła w swoim środku odwoławczym żadnych konkretnych zarzutów, a zaprezentowała własny opis przebiegu zdarzeń objętych wnioskiem o ukaranie. Apelujący wskazała także, że pokrzywdzony w jej ocenie powinien przedłożyć

dokumentację lekarską potwierdzając doznanie urazu. Skarżąca nie zawarła w swoim środku odwoławczym żadnych wniosków końcowych (k. 49-51).

W piśmie z dnia 29 marca 2021 r. stanowiącym uzupełnienie apelacji obwiniona zawarła wniosek o ponowne rozpatrzenie jej sprawy oraz konfrontację z P. K., którego zeznania są niespójne i kłamliwe (k. 99-99v).

Na rozprawie apelacyjnej w dniu 20 lipca 2022 r. obwiniona podtrzymując swą apelację, sprecyzowała, iż kwestionuje dokonaną przez Sąd Rejonowy ocenę dowodów. Dodatkowo obwiniona podkreśliła, że nie miała możliwości złożenia wyjaśnień przed Sądem, a chciałaby to uczynić, gdyż jej zdaniem ustalenia faktyczne dokonane przez Sąd I instancji są nieprawidłowe. Wskazywała na okoliczności usprawiedliwiającej jej nieobecność na rozprawie w dniu 12 stycznia 2021 r. (brak awiza, zły stan zdrowia po przejściu covid-19). Apelująca podniosła, że powinni zostać przesłuchani świadkowie tego zdarzenia, a pokrzywdzony przedłożył zaświadczenie lekarskie wskazujące obrażenia jakich spowodowanie zarzuca się jej w tej sprawie.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja obwinionej okazała się skuteczna i doprowadziła do uchylecia zaskarżonego orzeczenia i przekazania sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Przede wszystkim kontrola odwoławcza zaskarżonego rozstrzygnięcia potwierdziła słuszność wskazań obwinionej o brakach przeprowadzonego przez Sąd Rejonowy postępowania dowodowego. Należy wskazać, że w załączniku do wniosku o ukaranie (k. 21-22v) podano aż trzy osoby jako świadków zdarzenia będącego przedmiotem niniejszej sprawy. Oprócz pokrzywdzonego P. K. został podany B. K. (policjant przeprowadzający interwencję) oraz K. M. (pracownik szpitala, wg pokrzywdzonego naoczny obserwator). Sąd Rejonowy zupełnie zignorował informacje o ustaleniu innych aniżeli pokrzywdzony świadków zdarzenia, zaniechał wezwania ich na rozprawę, nie przesłuchał ich i ustalił stan faktyczny kontrolowanej sprawy jedynie w oparciu o zeznania P. K. złożone w postępowaniu wyjaśniającym, poprzedzającym wniosek o ukaranie do sądu. Na rozprawie również i pokrzywdzony nie zeznał, zatem jego wersja zdarzenia, bez żadnej weryfikacji została uznana za wiarygodną. Sąd Rejonowy nie dość uwzględnił tu zatem okoliczność że obwiniona w toku przesłuchania mającego miejsce w trakcie czynności wyjaśniających nie przyznała się do żadnego z zarzucanych jej czynów i chociaż odmówiła składania wyjaśnień (podała, że złoży je dopiero przed Sądem) to w sprzeczności od wyroku nakazowego przedstawiła swoją wersję zdarzeń. Sąd I instancji zupełnie nie zwrócił uwagę, iż twierdzenia obwinionej oraz pokrzywdzonego przedstawiające chronologię inkryminowanej sytuacji były ze sobą w wielu elementach sprzeczne. Tymczasem była to istotna okoliczność nakazująca dokładne przeprowadzenie postępowania dowodowego, przesłuchanie wszystkich ustalonych świadków i dopiero po zakończeniu tych czynności organ meriti mógł w sposób prawidłowy ustalić stan faktyczny. Zamiast tego Sąd Rejonowy odczytał wyjaśnienia obwinionej złożone w toku czynności wyjaśniających, przeprowadził dowód ze wszystkich protokołów i dokumentów zgromadzonych w aktach sprawy podlegających odczytaniu, a pozostałe nie podlegające odczytaniu zostały uznane za ujawnione, po czym wydał wyrok uznający winę i sprawstwo M. K. w zakresie obu zarzucanych jej czynów. Zgodzić się należało również z obwinioną, że oczekiwane było uzyskanie przez Sąd Rejonowy od pokrzywdzonego dokumentacji medycznej potwierdzającej obrażenia ciała jakich doznał on na skutek zdarzenia z dnia 29 stycznia 2020 r. (P. K. podał w zeznaniach, że niezwłocznie po zdarzeniu skorzystał z pomocy medycznej w (...) Szpitalu).

Należy w tym miejscu przypomnieć istotne zasady procesowe obowiązujące w postępowaniach w sprawach o wykroczenia. Przepisy art. 39 § 1 kpw w zw. z art. 70 § 5 kpw i art. 366 § 1 kpk nakładają bowiem na sąd rozpoznający sprawę obowiązek wyjaśnienia wszystkich istotnych okoliczności sprawy na podstawie zaoferowanych przez strony lub dopuszczonych z urzędu dowodów. Tego obowiązku Sąd Rejonowy w Środzie Wlkp. nie dopełnił. Nie przeprowadził bowiem żadnego sprawdzenia wersji przedstawionych przez uczestników incydentu przed szpitalem i ustaleń co do okoliczności zdarzenia na podstawie wszystkich dostępnych dowodów. Tymczasem zgodnie z art. 410 kpk, który w myśl art. 82 § 1 kpw stosuje się odpowiednio w sprawach o wykroczenia, podstawę wyroku może stanowić tylko całokształt okoliczności ujawnionych w toku rozprawy głównej. Stosownie zaś do treści art. 7 kpk,

mającego odpowiednie zastosowanie w sprawach o wykroczenia w myśl art. 8 kpw, organy postępowania kształtują swe przekonanie na podstawie wszystkich przeprowadzonych dowodów, ocenianych swobodnie z uwzględnieniem zasad prawidłowego rozumowania oraz wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego. W tej sytuacji uznać należy, że zaniechanie bądź nienależyte przeprowadzenie dowodów prowadzi do naruszenia art. 39 § 1 kpw w zw. z art. 70 § 5 kpw w zw. z art. 366 kpk i skutkuje nie wyjaśnieniem całokształtu okoliczności istotnych dla prawidłowego wyrokowania. Uchybienia te niewątpliwie zaliczyć należy do rażących, jeśli skutkowały uznaniem winy osoby obwinionej (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 marca 2004 r., sygn. akt II KK 382/03, Legalis nr 100514; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 22 lipca 2020 r., sygn. akt V KK 219/20, Legalis nr 2647628).

W ocenie Sądu odwoławczego Sąd Rejonowy nie uczynił zadość nałożonym na niego opisanym wyżej obowiązkom ponieważ tylko pobieżnie przeprowadził postępowanie dowodowe. W konsekwencji tego również ustalony stan faktyczny nie może być uznany za prawidłowy, a więc zaskarżony wyrok nie mógł się ostać w takim kształcie. Niezbędne okazało się uchylenie zaskarżonego orzeczenia i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu w Środzie Wielkopolskiej do ponownego rozpoznania, celem przeprowadzenia pełnego postępowania dowodowego, poprzedzającego ustalenie stanu faktycznego kontrolowanej sprawy i wydanie wyroku.

Dodatkowo Sąd Okręgowy po przeanalizowaniu akt sprawy stwierdził, że istnieją wątpliwości co do tego czy obwiniona została w sposób prawidłowy zawiadomiona o terminie rozprawy wyznaczonej na dzień 12 stycznia 2021 r. M. K. konsekwentnie podawała bowiem, iż nie otrzymała żadnego awiza z zawiadomieniem o terminie tej rozprawy (informacja kierowana do Sądu Rejonowego w piśmie procesowym z dnia 27 lutego 2021 r., oświadczenie złożone przed Sądem Okręgowym rozpoznającym zażalenie na zarządzenie w przedmiocie odmowy przyjęcia apelacji oraz oświadczenie złożone w trakcie rozprawy apelacyjnej). Obwiniona wskazywała również, że w dniu 19 listopada 2020 r. zachorowała na covid-19, a z uwagi na ciężkie przejście choroby, zapalenie płuc, zamieszkała na okres półtora miesiąca (aż do około połowy stycznia 2021 r.) u córki A. K.. Mogło zatem się zdarzyć, że w czasie gdy wezwanie do obwinionej zostało wysłane, z uwagi na zły stan zdrowia obwiniona nie mogła zająć się przychodzącą do niej korespondencją. Sąd odwoławczy uznał za stosowne zwrócić uwagi na powyższe kwestie, ponieważ w sytuacji kiedy przedmiotowa sprawa z uwagi na uchybienia proceduralne dotyczące sposobu przeprowadzenia postępowania dowodowego została skierowana do ponownego rozpoznania przez Sąd Rejonowy to należałoby umożliwić obwinionej złożenie wyjaśnień na rozprawie, zwłaszcza że wyrażała ona kilkakrotnie taką wolę.

Sąd odwoławczy, mając na względzie treść art. 436 kpk w zw. z art. 109 § 2 kpw, ograniczył rozpoznanie wniesionego przez obwinioną środka odwoławczego rozstrzygając słuszność jedynie tych jej wskazań, które miały znaczenie dla wydania w tej sprawie orzeczenia o charakterze kasatoryjnym. W sytuacji kiedy Sąd Rejonowy, któremu sprawa została zwrócona, będzie przeprowadzał przewód sądowy w całości od nowa, a następnie dopiero oceniać będzie dowody, ustali stan faktyczny i wyda wyrok, przedwczesnym byłoby rozpoznanie przez Sąd II instancji pozostałych stwierdzeń wymienionych w apelacji. Nie jest bowiem rolą Sądu odwoławczego ocenianie na tym etapie postępowania, czy przeprowadzona ocena dowodów była prawidłowa, ustalenia faktyczne można ocenić jako trafne, skoro orzeczenie Sądu meriti zostało uchylone a sprawa została skierowana do ponownego rozpoznania.

W trakcie ponownego rozpoznania sprawy Sąd Rejonowy winien rzetelnie przeprowadzić postępowanie dowodowe, w szczególności skutecznie wezwać na rozprawę i przesłuchać: obwinioną, pokrzywdzonego P. K. oraz świadków zdarzenia wymienionych w załączniku do wniosku o ukaranie: B. K. oraz K. M.. W wezwaniu skierowanym do pokrzywdzonego P. K. Sąd Rejonowy powinien zawrzeć zobowiązanie do dostarczenia na rozprawę dokumentacji medycznej z leczenia szpitalnego z dnia 29 stycznia 2020 r. potwierdzającej udzielanie mu pomocy i ewentualne obrażenia ciała jakich doznał oraz podawane w wywiadzie informacje na temat okoliczności urazu. Sąd I instancji będzie więc zobowiązany do ponownego przeprowadzenia przewodu sądowego od nowa w całości. Zadaniem Sądu Rejonowego będzie następnie dokonanie kompleksowej, wnikliwej i zgodnej z dyrektywami z art. 7 kpk w zw. z art. 8 kpw oceny wszystkich zgromadzonych w tej sprawie dowodów, prawidłowe ustalenie stanu faktycznego, który stanie się podstawą wyrokowania o odpowiedzialności obwinionej za zarzucane jej wykroczenia. ***Niezwykle istotne jest***

przy tym by Sąd Rejonowy sprawnie przeprowadził ponowny proces albowiem w dniu 29 stycznia 2023 r. ustanie karalność wykroczeń zarzucanych M. K..

Hanna Bartkowiak